

اختیار

۱۲۹۳

مطبعه و اداره خانه درخان والده دروازه
خصوصه است

کتابخانه برای درج کازت با اداره داده
شده و مطبعه نشود بصاحبش رزق نخواهد شد
کتابخانه که اجرت پست آن داده شده
است از جانب اداره قبول نخواهد شد

مشت مجیدیه سفید
چهار مجیدیه سفید
پاره راج است
برای سالیانه در داخله و برای
خارج شش مجیدیه سفید افزوده خواهد شد
غیر از روزهای جمعه و یکشنبه و چهارشنبه
مطبعه نشر خواهد شد

این کازت از اموات که نام کن و از سیاست و پوئیک و از تجارت و علم و ادب و دیگر منافع عمومی سخن خواهد گفت هر کس که موافق باشد و طبع خواهد شد
از اهالی که در ضمن اموات نوشته شود بر سطره فروش و از اموات عادی بر سطره فروش اخذ خواهد شد

آبادی ملک و مملکت

درجه آبادی هر ملک و مملکت با اندازه کثرت نفوس
و توانگری آن مملکت است هر قدر عدد اهالی
مملکت زیاده باشد و هر قدر آن اهالی صاحب
مکت و متول باشند بهمان میزان آن ملک آباد
و معمور گردد

کارآمدن و آبادی باین دو چیز استقرار کثرت نفوس
و توانگری مکت و توانگری مکت خرابی ملک است
و بسیاری مال بی اسباب کار بردن و تنوع برداشتن
مانع از رونق آبادیهاست و مع ذلک در مقام
موازنه دو شعبه اسباب آبادی که لازم و ملزوم
همدیگر هستند و توانگری در مرتبه اول است
و کثرت نفوس در مرتبه دوم چه توانگری از خارج
نفوس را جذب کند و در داخل متمدنات کثرت را
مرتب می نماید پس آبادانی و معموریت ملکها
در درجه نخستین بر حسب مکت و توانگری
خواهد بود

مکت و توانگری در یک ملک حاصل نتواند شد
مگر بموازنه وارد و صادر اتمه و محصولات آن
ملک که در اینجاها اختلافات و اخراجات گفته
می شود اگر یک ملک و مملکت را اخراجات بیشتر
از ادخاله باشد اگر چه بسیار کم بوده باشد بقینا
آن مملکت روز بروز آبادان شود و مردم آنجا
صاحبسر و سامان گردند و نیک بختی حاصل
گردد بر شرف و اعتبار خودشان بیفزایند
بخلاف اینکه بعکس این بوده وارد بیشتر از صادر
باشد چنانکه بقدر صد تومان مناع اخراج
باید و نود و نه تومان در عوض آن مناع مملکتی
بیرون برود که در این صورت حال آن ملک بریشان
کنه و اهالی خاروبی نوا گردند و بتدریج نفوس
موجوده نیز کمتر شده و کار بجایی میرسد که از ملک
و از اهل ملک آثاری باقی نماند

در تاریخ مغرب زمین ملاحظه باید کرد که در زمان پید
کردن شکی دنیا بمقتضای تدریجی خلک اسپانیایی کشتی
پولها را از اسپانیا برد و چون صنایع و فنون را ترقی ندادند
دولت فرانسه و انگلیس آن پولها را سهل است امروز پول
اطراف جهان را بیارایس و اندن می کنند و این

کشیدن مجاذبه هنر و صنایع و منافعهای ایشان
است

آیا بعضی و تخمینهای ماحالت فرانسه راجایی تعجب
و حیرت نیست که با وجود آن همه خسارت
و ضرر و مغلوبی و پریشانی پنج ملایر فرانک که تخمینا
یک هزار و سیصد و پنجاه و سه هزار و سیصد و پنجاه و سه
مصارف جنگ بدولت المان قرارداد در مدت پنج
سال بدهد این مبلغ را قبل از موعد داد سهل است
امروز موازنه مالیاتی خود را نیز درست کرد
و استعداد خود را بدرجه بالاتر از حال سابق رساند
و این نشد مگر از دولت هنر و صنایع و کار کردن
ملت

در نمره پیش در ضمن وقایع هندوستان نوشته
بودیم که معلم زبان سانسکریت در محل انجمن
بنجاب نطقی بیان کرده و مردم را ترغیب و تشویق
نموده است بزبان کردن مرادات با انگلیستان
و قرار بوده است مبلغی کافی از وجه نقد جمع کنند
که در لندن جای برای مسافرت خودشان بسازند
بایساک بدهند این یکی هم نیز رشته پولیتیک
و تدابیر انگلیس است برای کشیدن پول هندوستان
بسیار سخت انگلیس و بیهوده دولت مشارالیه که
به هندوستان رفت چه قدرها اتمه از مال فرانسه
و انگلیستان برای تشریفات و تدارک پذیرایی برین
بهندوستان رفت که همه آنها پول هند مبادله کرده
شد

این صنایع و حرفهها و اتمه که حاصل مملکت مذکوره
است از آثار علم است و کار کردن که بواسطه
تسهیل اسباب نقلیه این چرخ و دولا ب توانگری را
راه انداخته اند و روز بروز هم این مقصد را ترقی
داده کار را آسانتر و حصول مقصود را نزدیکتری
نمایند

ما هنوز در خانههای خود مان نشته و بذه کوی
می کنیم و در کوچه ها راه رفته و کردن به فخاری
انرازم از ذلت وطن و خاری ابتدای وطن که دردم
نظر ما است یادی نمی کنیم

حال آنکه اهل فرنگستان و موقع فرنگستان بوجهی

ترجیح بر اهل و موقع مشرق زمین ندازد و هوش
و ادراک و استعداد اهل شرق بقینا کمتر از اهل غرب
نیست ولی استعداد و هوش که بی علم و هنر و بی
سعی و کوشش باشد مانند آینه است که روی آن را
زنک گرفته و بوجه کاری نمی آید مگر آنکه جلا
و صیقل داده شود و نمی دانیم تاکی این استعدادات
در زیر زنکها خواهد ماند و بزر خا ک خواهد
رفت و تاکی این ظلم بزرگ را بر خود مان و بر ایرانی
جنس و فرزندان و اخلاق خود مان روا خواهیم
دید ؟

خبرهای تلگرافی

ایتالیا

روما ۲۵ مارس
تشکیل کابینه (یعنی هیئت مجموعه وزرا) تازه فردا
اعلان خواهد شد و اسامی ایشان بقراردیل است (۱)
مسو درهتیس رئیس وزرا و وزیر مالیات
مسو نیوزا وزیر داخله
جینال منسا کوپا وزیر جنگ
امیرال برین وزیر بحریه
مسو راناردلی وزیر اعمال عامه
مسو مانچینی وزیر عدلیه
مسو کوینیو وزیر علوم
مسو فلامینیو وزیر زراعت
می گویند وزارت خارجه نیز بمعهده مسو (مله غاری)
محول خواهد شد

اتریش - مجارستان

وین ۲۴ مارس

پولیتشه کورسوندیج می نویسد خیال اهل شورش
بجهت عفو عمومی تغییر یافت و در این باب بلاواسطه
با حکومت بوسنه گفتگو و مذاکره خواهند کرد

(۱) تاکنون هیئت مجموعه وزرای ایتالیا از اعضای
دست چپ که حامیان آزادی ملتی می باشند انتخاب
نشده بودند و این اول انتخابی است که از اعضای
مویی الیه هیئت تشکیل گردید دولت ایتالیا
شانزده سال است یعنی از تاریخ ۱۸۶۰ که مبد
بنای دولت مشارالیه است بواسطه اداره وزرا که
از اعضای دست راست بودند راه معرفت

فرانسه

پاریس ۲۴ مارس

روئای اداره بلدیة شهر پاریس با وزیر داخله
ملاقات نمودند نطقی که وزیر مویی الیه بیان کرده
است مشتکل بر اظهار میل عالم در حق جمهوریت بوده
و این معنی باعث خشنودی همه گردیده است
دوشورای ملت قرارداد شده که در خصوص انتخاب
مسو (دومون) تحقیقات لازم به عمل آورده شود
اینکه می گویند در امر انتخاب او کتبش ها مداخله
داشته اند

در مجلس مذکور ابطال حال محافظه نیز مقرر
گردید

در خصوص عفو عمومی تادرجلس مذکور قرار
داده نشود مجلس سناتو اقدام بمذاکره و قرارداد آن
نخواهد کرد

اسپانیا

مادرید ۲۴ مارس

(سلامانفا) نام کشیش بزرگ در مجلس سناتو
در خصوص اتحاد مذهب نطقی بیان کرد

المان

برلین ۲۴ مارس

امپراتر بس اوژنی زن امپراتور ناپولئون سیم و جناب
پرنس لویی ناپولئون بشهر کاستل آمده سرای
(ویلهم سهوه) را (۲) سیر و تماشا نمودند

انگلیس

لندن ۲۴ مارس

وکیل استراض سال ۱۸۵۸ عثمانی بیان کرد که
برای ایفای نصف فاض استراض مذکور پول
موجود دارد ولی اگر امیه سندات را که
قرعه آنها درآمده است نمی تواند بدهد بعلت
اینکه بانک انگلیس بکشیال که مبلغ بیست و هشت
هزار لیره وجه آن بوده و در دست وکیل مویی الیه
می باشد نخواست اسکونت کرده و عوض آنرا پول
بدهد

روژها

(۲) ناپولئون سیم که در سندان خود را بقرال
پروسیا تسلیم کرد دولت المان سرای ویلهم سهوه
مذکور را برای اقامت امپراتور مشارالیه
معین نمود

(آریش - مجارستان)

وین ۲۴ مارس

سندبات روم ایلی ۲۲ فلورین ۴۸۰ سانبیم

لبرای فرانسه ۲۹ ۱۰

لبرای عثمانی ۴۸ ۱۰

فیات اسهام در پورسه باز نزل دارد . چون راپورت مسبوکی که در باب مالیات مصر بود برملا و اعلان شده است لهذا سندبات اسهام را موجب نزل کرد .

بوالهای ولایت امر داده اند که شصت هزار تنگ سوزندار که امارت مصرستان از این خریدار است نکذارند از حدود آریش بگذرد .

(فرانسه)

پاریس ۲۴ مارس

می گویند ماه آینده اکثر والیهای ولایت عوض خواهند شد .

مسو رکار پرئوسای پاریس بیان کرد که حکومت موافق خواهش و آرزوی ملت رقبای خواهد داشت .

(اسپانیا)

مادرید ۲۴ مارس

در مجلس ملت و سناتور روی مخالفت بکشتن نموده می شود و این مخالفت را حکومت نظر خنودی می بیند .

(مصر)

قاهره ۲۴ مارس

جناب نو بار پاشا باور و پ روانه خواهند شد . می گویند مأموریت مخصوص ندارد . جناب پرنس (اوف ولس) روز دوشنبه آینده با پنجا مواصلت خواهد کرد .

(بوردو)

اخبار داخلی

جناب حافظ پاشا رئیس مجلس لوازمات عسکریه در دار شورای عسکری بسمت کومانداقی نظامی ادرنه تعیین شده اند و جناب دولتآب اجد پاشا مأمور شده اند با چند فوج از عساکر ردیفه بشهر نیش که در سرحد مصرستان است حرکت نمایند .

جناب حافظ پاشا روز شنبه گذشته بسمت محل مأموریت خودشان روانه شده اند .

بیشتر در خصوص کتابهای چاپی و باسجه که از ممالک خارجه بداخله ممالک عثمانیه آورده می شد . همچنین کتابهایی که در داخله طبع شده بخارجها و اطراف ممالک محروسه عثمانیه می فرستادند .

مقرر بود که رسیدگی و تحقیق می کردند که از کتب مضره و ممنوعه نباشد . چون این فقره بطور تعمیم مایه اشکال میشد و باعث سکت در امر طباعت و نشر معارف می گردید . و کتابهایی که در داخله چاپ شده و از شهر بشهر و از ملک بملک دیگری می خواهند بفرستند چون در اول امر ازین ورخصت رسمیه گرفته و طبع می شود .

دیگر لازم نیست اینها هم مثل کتب وارده از ممالک خارجه تفتیش کرده شود . بنابراین از جانب جناب مستطاب افخم صدر اعظم بجهت ولایات اوامر لازم صادر و مقرر شده است . که فقره تحقیق را منحصر بکتابهایی کنند که از خارجها یعنی ممالک دول خارجه بداخله مملکت می آید . و آنچه از مطبوعات داخله از محل محل دیگر ارسال می شود محتاج رسیدگی و تفتیش نخواهد بود . (بصیرت)

کازت (نرخی هر لاپ) که در مجارستان چاپ می شود صورت کاغذ رسمی ذیل رادرج نموده است .

کاغذ مذکور را جناب دولتآب پاشا ناظر خارجه دولت علیه عثمانیه بفرای دول معظمه نوشته اند .

اسلامبول ۸ مارس

در خصوص اختلال اکنون راقدری سکونت و آرای حاصل شده است . کومیسرهای دولت علیه بهر سبب و بوسه رفته اند دستور العمل تازه باعالی که در خصوص استقرار آسایش است تا اکنون باطل شورش بطور رسمی اعلان و بیان نشده است . رؤسای اختلال که اهل مملکت هستند در خصوص ترک نمودن اسلحه خودشان بایکدیگر مذاکره دارند بعضی آنها در این خیال هستند که بدون شرط و واسطه اطاعت و استعانت بکنند و بعضی دیگر از انتقام و کفر اهل اسلام که در ولایات هستند اظهار توهم می کنند و بدین جهت تأمینات و کفالت برای شخص خودشان میخواهند .

فامینهای اهل شورش را که کسان خودشان از خانها نشان برداشته و شک خارج برده بودند و حالت بیماری و ویرانی آنها رفت قلوب دولتهای اروپا را موجب شده بود . نمی خواهند بکشتنهای خودشان برگردند بعلت اینکه از شرارت و فتنه های اهل شورش که در سمت شمالی هر سبک هستند اندیشه میکنند . بنابراین چون کومیسرهای دولتی اقدام با یقینی مأموریت خودشان می کنند غفر عمومی و تدابیر دیگر را که در خاطر جعی آنها لازم است بکار خواهند برد و اعلان خواهند کرد . دولتآب اجد مختار پاشا بسمت حدود حرکت خواهد کرد که دسته های اهل شورش را که در آنجا هستند دفع نماید . حرکت مشار الیه بهمراهی تدابیر دولت آریش راه شورش را خواهد بست چون معلوم است سواي از چند نفر سر سری خارجی اهل شورش دیگر باقی نیست .

وکلاي انکلیس که از جانب صاحبان اسهام آمده بودند خدمت جناب مستطاب صدر اعظم رسیدند و مطالب خود شانرا بیان نمودند حالا انتظار این هست که وکلای فرانسه نیز بیایند و آنها هم تا چند روز دیگر باسلامبول خواهند رسید .

تکالیفی که ایشان بجناب مستطاب صدر اعظم کرده

اند محل دقت و اعتنا است کومیسرهای با حضور جنابان وزرای مالیه و جنگ و خارجه و دفتر خاقانی و امین رسومات منعقد گردید که امور مالییه دولت را اصلاح بکنند مأمور خواهند بود که تکالیف وکلای مرقومه را نیز رسیده می نمایند .

مقصود باعالی اینست که حالت مالییه خود را طوری اصلاح نماید که موازنه بودجه آینده خود با خالی نداشته باشد .

(خبرهای آخری از مصرستان)

(از کازنهای وین)

استعفاي هیئت مدیران محل انتظار بود بعلت اینکه از حالت امارت معلوم میشد که از عجز هیئت مذکوره مایل نخواهد داشت . مدتی است هوا خواهان جمهوریت قمری در همراهی باجانبان استقلال مصرستان و با نسل و زعم به نیت خراب کردن وطن خودشان کوشش و اهتمام دارند .

در طرف چند روز در شهر بلغراد هیئت مدیران چند دفعه مجلس کردند . ولی تا اکنون سبب این اجتماعات معلوم نشده است به (پوتشسه کورسوندیج) می نویسند سبب این اجتماع مخالفت خیالات و آراء مدیران بوده است که بعضی از آنها میخواهند به نصایح آرائی (وکیل دولتی) دیپلوماتیک که در بلغراد هستند کوشش نکنند .

اکنون همه چیز در دست پرنس میلان است و خیلی خوش بخت بود که در این هنگام مسو مارینویچ رئیس سابق مدیران که در خارج بود مراجعت کرد پرنس میلان بومی الیه اعتقاد زیادی دارد . و از این جهت امیدوار هستیم که استعفاي هیئت مدیران بجمهوریت جنگجویان سمت اخشام یابد . حالا مأموریت آرائی دیپلوماتیک در بلغراد از هر جهتی مشکل شده است . و اعتقاد ما این است که آرائان روسیه در بلغراد جز از اعتنا در اسلامبول راه ایفاي وظائف رفقای خود را نخواهد آسان نماید . درجه بدی اوضاع داخلیه مصرستان از اینجا معلوم می شود که عدد مجوسین عربده کرافور پوات روز بروز بادر می شود .

برای تحقیق و رسیدگی محاکمات مجوسین یک محکمه نظامی ترتیب داده شده و برای محافظت آنها عسکر نظامی معین گردید . در میان مجوسین دوفتر از صاحب منصبان گرفتار شده اند . در شهر (لوشینکا) نیز یک عربده ظهور کرد و چند کس کشته و مجروح شده اند .

کازنهای هوا خواهان طائفه اسلاو در خصوص مصرستان چیزهای مختلفی نویسد (روسکی میر) کازت پتر بورخ مینویسد مصرستان با یونانستان و ملکتین اتفاق کرده است . ولی تا اکنون کار استقرار را نتوانسته است مقرر نماید و اگر استقراری که بایک بانک فلنگ کشکوی آرا دارند سرنگرد . اما آن است استقرار داخلی اجباری

خواهد کرد . اعتقاد همه این است دولت روسیه ازین نخواهد داد مجارها بصرستان تعرض کند و از این جهت به نصیحت و دعوت های دولت آریش تمیخواهند کوشش بدهند .

بموجب تلگرافی که از پتر بورخ بکازت (دتلی نیوس) نوشته اند . کازنهای روسیه از فقره حبس و توقیف (لی پو برادج) اظهار ناخشنودی میکنند . و میگویند دولت آریش دشمن اهل اسلاو است و این پولیک باعث مضرت دولت مشار الیه خواهد شد . کازت (موسقاو جایتونگ) می نویسد اگر عساکر عثمانی همه خاک هر سبک را ضبط نکنند آسایش حاصل نخواهد شد .

(بوداپست کورسوندیج) کازت مجارستان کاغذ ذیل را نقل میکند این کاغذ از شهر شملین مجارستان بامضای یک صریحی بوده است .

آنها که در مصرستان جنگ را میخواهند همدردان بیکار و راهزنانند آنها چیزی از خودشان نمی خواهند کرد . ولی کسانیکه صاحبان ملک و تجارت هستند البته صلح و آسایش را آرزو میکنند . پرنس میلان هم صلح و آرامش را طالب است . همه میدانند مصرستان نه اسلحه دارد و نه پول . و بی این دو واسطه هرگز جنگ ممکن نخواهد شد .

کازت (استوک) که در مصرستان چاپ می شود نوشته است مصرستان باید از جنگ نرسد بعلت اینکه دولت روسیه که بشوش و پول خود مصرستان را بر پا کرد البته نخواهد گذاشت باغیال و حراب بشود .

(بولتیک)

(هرزکون و بوسنه)

چون کازنهای و اوراق اخبار را ملاحظه کنیم . بسیاری از قشعهای صحیفه ها را بر ازمطالب و خبرهای دایره هرزکون و بوسنه خواهیم یافت . اگر چه اینروزها مقدمات حصول آسایش در آن سرزمینها فراهم گردیده . و نزدیک است اساس اختلال بکلی از میان برداشته شود . ولی کسانی که دور از این ممالک هستند و یا خود آشنایی بحقیقت حال ندارند . تصور توانند کرد که این غاله کوچک چرا اینقدرها طرف اعتنا و اهمیت شده . و بعد از این همه لشکر کشی در این مدت طولانی و تدابیر متوالیه فوق العاده باز حصول نتیجه مطلوبه با مشکل دست میدهد ؟

سهل است اکنون که همه دولتهای بزرگ اتفاق در اطفا ناره فساد کرده اند . و این همه همت و اهتمامی که بجهت و از جانب دولت روسیه و خصوصا از دولت آریش و مجارستان ظاهر می شود . و زیاده از قدر لزیم عساکر دولتی در حدود هست و شورشیانرا نیز راه هذری باقی نماند . اسباب امنیت و آسودهی آنها فراهم آمد

هغو غمی اعلان شد کوبت اندرانی پذیرفته اندی و واصله افندی اصلاحات بمرای پوسه العلمهای مفصل واطمینان بآسایشها منتشر و اعاجیب و مانع کدام است پیداست . و باغبان که مخالفت قدیمی واپس غالباً ناچار از هجرت و ترک درمراجعت باوطن خود

راست است این در بدایت امر در بادی دیده شود . ولی اگر و اطراف مطلب علی التمام معلوم خواهد گردید . است که دیده می شود

باین درجه رسید و نیز همتهای متوالیه و تدابیر و همراهی دولتهای دوسر

در میان اهل بولتیک يك انداخته شده است . نیز این عبارت تکیه کار هرزکون و بولاو است . نیز راسا باعث بزرگ شدن

واضح است اسلامبول است بر حسب موقع است حکمرانی يك دولت و همین جهت است موازنه دولتها گردیده واسطه از استقرار حال با این وضع یعنی دارند مالک ملک خود و دارائی بخلاف اینکه اگر تغییر مفاسد و معایب را حال خودشان مشاهده نمایند تاکنون هرگونه ماسع در ایجاب کرده اند چس سیواستبول و اتفاق حقوق سلطنت سنیه این مطلب است

پس از مسئله قریب جهانگیری و بیجا آور اصراری نمی کنند . است که بکلی صرف الامکان اگر چه بوسا

هم باشد . در تعهد کوشید که مسئله فرانسه با المان کوا را

بعد از غلبه و قفر یافتن بردن شان و عظمت آ سانبه اروپا از جهت

صفو عمومی اعلان شد . اصلاحات مقرر و لایحه کونیت اندراسی پذیرفته و مصدق گردید . حیدر اقدی و واهه افندی برای ریاست کومیسون اصلاحات بمرای پوسنه و موسساروفند دستور العملهای مفصل و اطمینان صفو عمومی را بواسطه پاننامهها منتشر و اعلان نمودند . دیگر علت چیست و مانع کدام است که باز آئاریستی درکار پیداست . و باغیان که باید اطاعت کنند در ستره و مخالفت قدیمی واپس نمی گذارند . اهالی تبعه که غالباً ناچار از هجرت و ترک وطن شده بودند خود داری در مراجعت باولطان خودشان می کنند ؟

راست است این مسئله جای اینرا داشت که در بدایت امر در بادی انتظار بسیار محصور و محقر دیده شود . ولی اگر وقت و موقع ظهور این غائله و اطراف مطلب علی التفصیل ملاحظه کرده شود معلوم خواهد گردید . که اهمیت کار زیادترا از آن است که دیده می شود . سهل است اینکه غائله باین درجه رسید و نزدیک تمام شدن است از تالیفات همتهای متوالیه و تدابیر کافی بابعالی است و موافقت و همراهی دولتهای دوست .

در میان اهل پولیتیک یک عبارت (مسئله شرقیه) انداخته شده است . که در گزینها و اوراق اخبار نیز این عبارت تکیه کاه سخنها است . در غائله هر زکون بعلاوه اسباب اشکال دیگر این عبارت نیز راساً باعث بزرگ شدن مطلب گردید .

واضح است اسلامبول که در مشرق اروپا واقع است بر حسب موقع استعداد این را دارد که پای تخت حکمرانی یک دولت جهانگیری بوده باشد . و همین جهت است که حالت حالیه آن مدار موازنه دولتها گردیده و جبهه دول غربیه بدین واسطه از استقرار حال خودشان و آسایش عمومی باین وضع یعنی دارند . و هر یک از ایشان خود را مالک ملک خود و دارای سلطنت خویش میدانند بخلاف اینکه اگر تغییر در این وضع شده هر گونه مفاسد و معایب را حالا و استقبالا در موازنه حال خودشان مشاهده نمایند . و از این جهت است که تاکنون هر گونه مساعی را بکار برده و جان فشانیها در انقباض کرده اند چنانکه مسئله قریح و جنگ سیواس استول و اتفاق که دول غربیه در حفظ حقوق سلطنت سنیبه نمودند . ازینک واضحتر این مطلب است .

پس از مسئله قریح اگر چه دولت روس در داعیه جهانگیری و بجا آوردن وصالی پتر کبر اظهار اصراری نمی کند . لکن باور توان کرد و طبیعی است که بکلی صرف نظر از منافع خود و حتی الامکان اگر چه بواسطه بعیده و راههای دور دست هم باشد . در تعهد مقدمات آمال خود خواهد کوشید که مسئله دریای سیاه در اثنای مسئله فرانسه با المان کواه راستین این مطلب است .

بعد از غلبه و ظفر یافتن دولت المان بفرانسه و بالا بردن شان و عظمت آن دولت در حالیکه موازنه سابقه اروپا از جهت مطلوب شدن فرانسه بهم

خورد . و همه منتظر این بودند که از پس پرده پولیتیک دول معظمه چه بیرون خواهد آمد . کیفیت ملاقات سه امپراتور بزرگ المان و روسیه و تریش اتفاق افتاده و این ملاقات را معنیها و حسها از جانب اهل پولیتیک قرار داده شد . و شاخ و برگها پیدا کرد . جعی معتقد بر این شدند که امپراتورها در مسئله شرقیه اتفاق کرده اند و گروهی گفتند اتفاق دورویه است و در معنی دولت روس و المان متفق هستند و حاصل اتفاق آنها مضر بحال دولت تریش و مجارستان و دولت عثمانیه تواند بود .

متعاقب این حال غائله پوسنه و هرزکون بی مقدمه بیان آمد خیالات اهل حدس و تخمین قوت گرفت حتی دولت تریش نیز از وقوع تحقیق اتفاق در ضد خود اندیشه نشک شد . و از یکطرف هم از اسلاوهای تبعه خود که در دالماسیا و قرواجیا و اسلاوینا هستند در توهم افتاد . که مبادا بهم جنسان خودشان ملحق شده هنگامه عصبان را بر پا دارند . و از یکطرف هم صربستان و قرقه طایغ که نیز با آنها هم جنس میباشند بترقی باغیر کرا برافراشته و مسئله بزرگ بشود و نتایج خطرناک کمی توانست مقدمه اتفاق مفروض دولتن المان و روس گردد از آن تولید شود .

دولت تریش همین ملاحظاتی بود که اول کار نتوانست در سرحد خود و از آن کوزه دخول و خروج اهل شورش را منع کند و والی دالماسیا را بسختی مأمور بحفظ حدود نماید و جلوی این فساد را بگیرد . و کسانی را که از اهل پوسنه و هرزکون پناه بخشاک او برده بودند رعایت کرده جبره و مقرری قرار داد . و بکمال احتیاط و مال اندیشی رشته کار را بدست صفر گرفته و از یکطرف هم خیالات را بشوشتن لایحه کونیت اندراسی مشغول داشت و با اینکه کارتهای اسلامبول از دست گیری و رفتار ظاهر دولت مشارالیه خیلی سخت نوشته و ملامتها کردند . حال تصدیق تواند کرد که دولت تریش در آن معامله آتوق متعذر بوده و در این مطلب بدو و خفا همراهی با سیاست صلاح اندیشی بابعالی داشت . همبنانکه اقدامات امروزی دولت مشارالیه که در قلع و قمع ریشه اختلال و تحصیل آسایش آنصصحات بکار می برد شاهد صدق این مدعا است .

از این گذشته حرکت و رفتار دولت تریش این مطلب را نیز آشکار کرد که اتفاق دولثه در مسئله شرقیه اساسی نداشته ولی آنچه محل تأمل می توانست بشود فقره اتفاق دولتن روس و المان بود . که در این فقره عریض و عیق نمی خواهیم سخن کویم . بعثت اینکه این اتفاق نیز از جمله کارهایی است که تصدیق وقوع آنرا نتوان نمود . چه قوت دولت المان و ضعف دولت تریش بوجهی صرف بحال روس ندارد . در صورتیکه دولت روس قوت حالیه المان را در نخستین درجه بنظر رقابت می بیند . چگونه می شود که بامید بکثافت موهومه خود راضی بشو د قوت و شانی دیگر ب قوت و شان حاضر او بیفزاید . و از آن گذشته المان هیچ وقتی نمی تواند

در مقابل حالت حالیه فرانسه که بعد از آنچه صدمات و خسارتها موازنه مالیاتی خود را راه انداخته و استعداد خون خواهی و تلافی از المان را بهم جهت حاصل کرده است . خود را مشغول مسئله دیگر کند . پس بدلائل واضحه اتفاق شده دولتهارا نیز اصل و اساسی نتواند بود .

جزیی که باقی ماند اتفاق اسلاوینا است و داعیه استقلال این طایفه که در سرحد دولتن عثمانی و تریش هستند . این یکی نیز از جمله بدیهیات است که باوجود اتفاق دولتن مشارالیهما . و جهات اشتراکی که درین حق مشروع دولتی دارند . و عثمانی که دول معظمه برای استقلال و محافظه حقوق سلطنت سنیبه عتابیه کرده اند . هرگز این تصورات مفیدانه که محل آسایش عمومی و موازنه حال دولتها تواند بود نتیجه و اثری نخواهد بخشید .

حال آنکه اگر اهل هرزکون و پوسنه سهل است ممالک منازعه صرب و قرقطایغ نیز قدری هوش و ادراک داشته باشند خواهند دانست که اداره آنها بلاواسطه از جانب دولت عثمانی خیلی بهتر از تسلطهای ناقصانه بر گهای خودشان خواهد بود . خصوصاً بعد از اجرای این قواعد اصلاحات که در نظر است .

راست است چند نفر مقید باین آن طایفه نادان که مال کار خودشان را نمیدانند افتاده و این همه هنگامه را بر پا نمودند . مقصد نیز چهار روزی خوش وقت و بهره مند ازین غوائل شد . و مشغوف است که از دولت مبلغی پول و عسکر خرج و تلف گردید . ولی باید بداند که برای دولت تدارک این گونه مصرف و ضررها کار سهل و آسانی است . و از آنطرف تصور باید کرد آن همه بدبختی و فلاکت را که بسر اهالی بیچاره و بی دست و پا شرارت و فتنه جوئی آن مفیدان آمد و خائنان آنها خراب شد . و سرگردان شدند که بعد از سالهای دراز و تعب و مشقتهای طولانی بحال اولی نخواهد رسید .

عجیب است که با بخیال را همبانی اختلال هنوز دست از کار نکشیده رحبت و اهالی را مانع از مراجعت باولطان و خانهای خودشان میشوند . و دلهای آنها را برشان میکنند باینکه دولت و یاسمین اهالی پوسنه و هرزکون با شماها بطورهای بد رفتار خواهند نمود و کفر و جزا خواهند داد .

والحاصل امروزی اثری از اتفاقات شرقیه اساسا و فروغا ظاهر نیست . و دولت علیه عثمانیه تبعه و رعیت خود را بکمال رافت و مهر بانی آورده در جاهای خودشان آرامی و آسوده کی خواهد داد . قرقطایغ و دیگر ایالات مجاوره هم بکفایت از تکلیف خودشانرا فهمیده و بی مال بودن این رفتار و مسلکهای فساد آمیز را خواهند دانست . مع ذلك جزئی که اکنون از نتایج فساد بر پامیباشد فقره صربستان است و حالت پرنس میلان و تشبیهی که در این موقع به رخس و خاشاک می اندازد و چون مقدمات و مبنای کار معلوم است از این گونه مواد هم عیاله نباید اندیشه ظهور اختلال دیگری کرده شود .

مگر آنکه بگوئیم در داخله صربستان هنگامه بر پا اند شد . که آنرا هم بطوریکه مقتضی باشد در کمال آسانی آرام تواند نمود . و دولتهای سه گانه باشک کانه اگر اتفاق دارند در حفظ آسایش عمومی باید باشد . نه اینکه فساد مشتی اسلاو در میان سرحد دو دولت بزرگ محرك تغییر اساس آسایش و صلح و امنیت عمومی جهانی شوند .

(سرعت)

یک اسب در یک ساعت بسیر معتدل دوازده کیلو متر را طی می کند . اگر چهار اسب را با هم در یک ساعت یک کیلومتر تواند رفت . اندازم سرعت متعارفی یک (لکوموتیف) راه آهن چهل کیلومتر راه است و شدت سرعت آن هشتاد کیلو متر که بیست ساعت را می باشد . سرعت بادی که تند میوزد در یک ساعت شصت کیلومتر را می باشد . کلوه توب در یک ثانیه یک هزار متر سرعت دارد . سرعت صدا در یک ثانیه سیصد و چهل متر است . سرعت حرکت دوریه کره زمین در یک ساعت یک هزار و شصت و شش کیلومتر است . پرتو آفتاب در ظرف هشت دقیقه و سیزده ثانیه بکره زمین می رسد . یک آدم اگر بی هیچ توقف دور کره زمین را بکردد در ظرف یازده ماه و یک لکوموتیف راه آهن در ظرف بیست و یک روز یک منطقه دور کره ارض را طی می کند .

بازار ماشاکه عمومی که امسال در شهر فیلادلفیا ترتیب داده خواهد شد آنچه تاحال معین شده و در کارتهای اروپا نوشته اند کائیکه متاع و مصنوعات نفیسه و رنگین با آنجا خواهند گذاشت . بقدر یک هزار و چهارصد کس میباشد .

چند نفر از صاحب منصبان نظامی قشون فرانسه که بعد از شکست خوردن در اسپانیا بخاک فرانسه فرار کرده اند . از دولت فرانسه استعفا داده اند که در فرقه خارجی عساکر فرانسه داخل سلاک خدمت بشوند . و استعفاى آنها قبول شده و قرارداد داده اند تا چند روز دیگر بجزایر بروند . بجهت اینکه مرکز فرقه خارجی عساکر فرانسه در آنجا بوده است .

چنانچه دوک سوتلاند که همراستای پرنس اوف واس بهمنوستان رفته بود و پیش از مشارالیه مراجعت کرده است در تاریخ نهم ماه مارس بلندن رسیده است .

دعوت کوبولی نام کولونل دولت یونان می خواسته است هنگامه در ضد قراول یونان برآید و بدین جهت گرفتار و حبس شده است

دولت روسیه تعرض کند دولت تریش

(دلی نیوس) جنس و توقیف می میکنند . اسلاو است . آنها خواهد (یو یو) یو یو ضبط نکنند

روستان کافد ملین مجارستان

شدن مردمان این کم نخواهند و تجارت رزم میکنند .

است . هم پول . وی اهد شد .

نیای می شود . ترسد بعثت و صربستان را سال و حراب

حظه کنیم . و طالب و خبرهای ت . اگر چه آن سرزمینها ساسی اختلال سانی که دور ستانی بحقیقت غائله کوچک شده . و بعد طولانی و تدابیر بجهت مطلوبه

بزرگ اتفاق این همه هست . دولت روسیه ستان ظاهر ساسا کر دولتی راه عذری باقی با فراهم آمدن

دولت ژاپون بعضی معاملا از اورو پا خواسته و آنها را در خدمات امپراتوریه و بحریه و اسلحه خانها بکار داشته بود . این اوقات که بی نیاز از وجود ملین مذکوره شده . آنها را مرخص کرده و قشون خود را بتدریج باسلحه تازه مسلح می نماید . و بتازهی سهرار فنگ رمیکتون خریده است .

در این نزدیکی در پتورینگ یک (کران) کونکره اوربانتال (یعنی انجمن بزرگ شرقی معتقد خواهد شد درین ضمن دعوتنامه بجمع علی ملت روم که در یک اوغلی میباشد فرستاده اند و بجمع مذکور قرارداد داده است و کلی از جانب خودشان بانجا بفرستند .

درخصوص صدمات اتفاقیه در راههای آهن المان که در سال گذشته وقوع یافته است بفرار ذیل تفصیل نوشته اند .

عدد صدمات
۷۵۵ قطارها که در اشای راه رفتن از خط راه بیرون رفته و باعث صدمه شده است .

۱۷۶۶ ایضا در وقتی که قطارها در می کرایستاده بوده اند .

۱۲۵۰ مصادماتی که بجهت موانع سائر و اتفاقات متفرقه شده است .

۳۷۶۱

از این صدمات بقدر باصدد و نه کس مرده است و یک هزار و پانصد و چهل و پنج کس مجروح شده اند . از هر یازده میلیون و چهار صد و دو هزار و شصت و هفت نفر مسافرین راه آهن یک نفر مرده است . و از هر دو میلیون و چهار صد و چهل و سه هزار و سیصد و هشت نفر مسافرین یک کس مجروح گردیده است . و به نسبت که ملاحظه می شود برای هر سه میلیون و سیصد و شصت و دو هزار و دو صد و هشتاد و یک کیلومتر راه یک صدمه اتفاق افتاده است .

آسیا

از خبرهایی که از خوقند رسیده معلوم میشود که فولادیک سر کرده به همراهی مظفر خان حاکم سابق قرقطاغ به بیابانهای (علیا) فرار کرده اند و امید داشته اند که اهالی آنجا ایشان یاری خواهند نمود . ولی بعد از رسیدن قشون روسیه با آنجا مر قومان را دستگیر نموده اند .

کازت مسکومینو پس بعد از این امارت خوقند داخل حدود دولت روسیه خواهد شد و کوماندانی تنفاهی امارت مذکور به مجرای اسکوبلف محول خواهد شد .

بشاریخ ۷ مارس از آچین بوالیکری هندوستان تکرانی رسیده است . که شهر لامبارو از جانب قشون فنگ ضبط شده است . حالت صحیه قشون آچین بهتر و ناخوشی و بابکلی رفع شده است .

از تکرانی که بتاریخ ۱۷ مارس از آچین رسیده است معلوم می شود جنرال ویکرس و انکرهم کوماندانی عساکر فنگ را بعهده خود گرفته است امام ولایت نیاده حاکم دولت فنگ را خواسته است .

کازت مفرح القلوب کراچی بندر سندی می رسد در زیره ضلع فیروز پور کاویشی بجهت زاییده است که یکسر و هشت پای داشته و از چهار جاپول و سرکین می انداخته است حیوان مذکور را بنظر گاه حکومت رسانیدند زیاده از دو روز زیست نکرده است .

اعلیحضرت امپراتور روس سال بیست و یکم است که جنوس نموده اند . در بدایت جلوس ایشان بقدر دوملیار منات دولت مشارالها قرض داشته .

و همه مداخل دولتی بپشترازدویست میلیون نبوده است . و در جمع مالک روسیه هفتصد و نود و چهار کیلو متر راه آهن ساخته شده بود . و بابترازی یکصد و چهل و چهار کشتی واپوری نداشتند . و آتوقت بود که در حق رعایا و برزگرهای دهان معامله بنده و زر خرید جاری می گردید . و کسی از آنها حق تصرف در املاک و عقار نداشت و امور عدلیه و دیوانخانه و قاعده تعیم علوم و فنون غیر منظم بود . پس از جلوس امپراتور مشارالیه و اهتماماتی که بعمل آورده شده است از هر جهت ترقی در مالک روسیه مشهود می شود . حالا هیئت ژوری (اعضای است که بانخاب تجار و اصناف و صاحبان املاک تعیین شده و بعد از سوگند در دیوانخانه میباشند) قرار داده شده و اوکا هانی (یعنی وکلای دعوا) که حامیان ارباب حقوق توانند شد روی کار آورده اند . که بقدر امکان حقوق مردم را حفظ می کنند . از روی یک امپراتور تخت نشسته اند تا امروز بیست و دو هزار باب مکتب در مالک روسیه تأسیس کرده شده است . و زراعها و برزگرها را که مقهور صاحبان املاک بودند حریت و آزادی داده اند و حق تملک و تصرف املاک را مالک شده و رخصت یافته اند که در انتخابات رأی بدهند .

راه آهنی که امروز ساخته شده است و کاری کند و از آن فائده برداشته می شود هجده هزار و چهار صد و چهارده کیلو متر راه است و علاوه بر آنها بقدر دو هزار و هشتاد و نه کیلو متر راه نیز شتد فر در دست است که می سازند .

هفتصد کشتی واپوری از مال دولت و دو بیست و پنجاه از مال تجار موجود دارند . مداخل سالیانه دولت پانصد و هشتاد میلیون منات رسیده است . قیمت زمین و ملکی که تا بحال با آن برزگرهای مقهور داده شده است . معادل پانصد میلیون منات شده و مصارف ساختن راههای آهن پانصد و پنجاه میلیون که بانضمام مصارف دیگر جمعا یک میلیون منات میشود و باین حساب بعضی اینکه بقرض سابق روس دوملیار منات منضم بشود امروز تمام قرض دولت مشارالها بجهت سیصد میلیون لیرا بوده است . (جریده عسکریه)

بورسه

غلطه ۱۳ مارت رومی

اسهام عمومی
فروش ۱۹
یاره ۰۵

فرانق

استقراض ۱۸۶۳ ۱۱۸

۱۸۶۵ ۱۱۸

۱۸۶۹ ۱۰۸

۱۸۷۲ ۰۳۴

۱۸۷۳ ۱۰۵

فرانق

سندرات راه آهن روم ایلی ۵۱ ۲۵

لیرای عثمانی

سویسته جنرال ۰۳ ۱۵

شرکت عثمانیه ۰۲ ۱۰

اعتبار عمومی ۰۳ ۳۰

ترا موای ۱ ۵۰

کیبال

لندن ۳ ماهه بهر لیرای انگلیس ۰۰۰ ۰۰

پاریس فرانک ۰۰ ۰۰

فیئات مسکوکات لیرای عثمانی

از قرار صد غروش

غروش

لیرای انگلیس ۱۱۱ ۰۰

لیرای فرانسه ۰۸۸ ۲۴

امپریال ۹۰ ۰۰

کر میجه ۵۱ ۳۰

روبل (منات) تکره ۱۶ ۲۰

منات کاغذی ۱۴ ۰۵

مجیدیه ۱۰۳ ۰۴

بشاک ۱۰۶ ۲۰

متالک ۱۰۶ ۳۵

پول سیاه ۱۳۹ ۲۰

ظاهر

اعلانات مخصوصه بداره اختر

محل فروش اختر

دکان جلیل اغا کتاب فروش در چنبرلی طاش .
دکان حاجی حسن اغا کتاب فروش در باشچه قیوسی .
دکان تنباکو فروش در اقصای نزدیک بشل طولوجه .
مغازه کتاب فروشی بزرگ در زیر مسافر خانه عسکریه .

کتاب مستطاب

(میزان الموازین فی امر الدین)

که در چند سال پیش از جانب یکی از نامورین سفارت سنی ایران . در خصوص محاکمه ادیان مختلفه ورد بر رساله میزان الحقی نام پروتستانی تألیف . و در مطبعه عامره طبع شده است . در مغازه کتاب فروشی در تحت مسافر خانه عسکریه در یک مجیدیه سفید فروش میشود .

در اداره خانه (اختر) هر قسم اوراق و نوشتجات که فارسی و عربی و المان و فرانسه و انگلیس و رومی و ایتالیایی و اسپانیولی باشد بزرگی و از رکی بزبانهای مذکوره ترجمه میشود . و اگر کسی طالب باشد بزبانهای مذکوره بعضی نوشتجات بنویسند در اداره خانه نویسنده آنها موجود است .

(هر گونه کتب و رسائل و اوراق) چه بلیتو غراف و چه به بنو غراف یعنی بایمه و چاپی سنگی و حروفی در مطبعه (اختر) در کال خونی و امتیاز طبع و بیعت و بهای مناسب و بطور مطلوب و موافق سلیقه تمام کرده میشود و همچنین هر گونه اوراق و اسناد برنکهای مختلف و خطوط متنوعه و نیز رسمهای کراویر و قریون و کارت و بزیت فارسی و ترکی و فرانسوی و دفاتر تجارت و هر نوع اوراق رسمیه که از جانب اداره های رسمی و دولتی امر و سپارش داده شود در نهایت امتیاز و خوبی طبع شده باعث خوشودی خواهشمندان سارشانهای مذکور از هر چه چینی خواهد گردید . و سکه های لبطو غراف همه جور بزرگ و کوچک بقیمت مناسب بجهت فروش در اداره طبعه موجود است .

کتاب گلستان

افصح الشعر اشعشع سعدی شیرازی رجه اعلیه رجه واسمه بخط نستعلیق از قلم عالیجناب میرزا اغا صاحب قلم که از مشاهیر خوشنویسان ایران است در کمال تفاسط و خوبی با سیمه شده در مغازه کتاب فروشی در زیر مسافر خانه عسکریه بایزید . و در دکانهای جلیل اغا در چنبرلی طاش و حسن اغا در باشچه قیوسی جلای از قرار بیست غروش رایج فروش میشود .

مطبعه و اداره خانه اختر
مخصوصه است

کتابخانه برای درج کاز
شده و مطبعه بصره
کتابخانه که اجرت
است از جانب اداره

این کازت از اداره

چندانی که توان

توانگری عمومی چنانکه
بسته بواز نه بنی بر آورد
و کم کردن از وارد و افزودن
سکته و اهالی است . باید
و بجهت طریق راه ادخال
و مانعه و مواصلات داخله
مملکت بخارج رود و پول
که باید از خارج آورد به
بداخله بیاید .

این مقصد که بیان توان
بر حسب اقتضای موقع
باید بدست آورده شود
و استعدادات متنوعه باز
بعد از خود ما را نیز باید
دور کنیم .

امروز در این صفحات
همه تا بان مصرف شود
دادن صنایع موجوده است
کدام از اینها بدرجه مطلوب
صنعت و حرفه ترقی نمیکند
کار باید ترتیب داده شود
این ارباب راه بیفتد . و
کار کند .

بارها گفته شده است و او
شعبه بزرگ از حکمت است
و جراحی تنها نیست
و اسطه معالجات ظاهره
و تدبیر منزل و تحصیل
امر معاش . انسانها را
وجبات است .

ترتیب وضع آسایش و زندگانی
تمدن . بانفاق و اتحاد
به هم دیگر باید باشد هیچ
تواند بود . این اتفاق نه
بشود . بلکه نخستین درجه
و تمهیدات علیه کار است .